

Gmina Pelplin

30. rocznica częściowo wolnych wyborów parlamentarnych w Polsce

**W SAMO POŁUDNIE
4 CZERWCA 1989**

Wojciech Gajda 2019

1989-2019 – 30. ROCZNICA WYBORÓW CZERWCOWYCH

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

Trzydzieści lat temu, 4 czerwca, odbyły się w Polsce pierwsze częściowo wolne wybory. Zwyciężyła demokracja i narodziło się społeczeństwo obywatelskie – świadome, aktywne i solidarne. Polacy wysłali w świat sygnał, że szykują się zmiany, że zbliża się tak upragniona wówczas w naszym zakątku Europy wolność i niezależność od ciążących nam radzieckich wpływów. Pierwsze częściowo wolne wybory pokazały, że polskie społeczeństwo całym sercem opowiada się przeciwko komunistycznym rządóm i chce uwolnić się spod ich jarzma. Był to triumf odwagi i chęci zmian, było to zjednoczenie narodu, który przy urnach stawiał się z rekordową frekwencją.

Wybory parlamentarne w Polsce w 1989 roku (tzw. wybory czerwcowe) – wybory parlamentarne w Polsce przeprowadzone 4 i 18 czerwca 1989 w wyniku i na zasadach uzgodnionych w trakcie rozmów Okrągłego Stołu. W ich wyniku wybranych zostało 460 posłów na Sejm PRL oraz 100 senatorów do nowo utworzonego Senatu PRL.

Były to pierwsze częściowo wolne wybory w historii Polski po II wojnie światowej. Przedstawiciele niedemokratycznych władz komunistycznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zagwarantowali rządzącej „koalicji”, obejmującej PZPR i jej satelitów, obsadę co najmniej 299 (65%) miejsc w Sejmie. Pozostałe mandaty poselskie w liczbie 161 (35%) zostały przeznaczone dla kandydatów bezpartyjnych. Walka o te miejsca oraz walka o wszystkie mandaty senatorskie (100) miała charakter otwarty i demokratyczny.

Wybory te zakończyły się zdecydowanym zwycięstwem opozycji solidarnościowej zorganizowanej wokół Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Kandydaci wspierani przez KO zdobyli wszystkie mandaty przeznaczone dla bezpartyjnych, a także objęli 99 na 100 miejsc w Senacie. Jednocześnie obóz PRL-owskiej władzy poniósł porażkę, przy czym za najbardziej prestiżową klęskę uznano przegraną niemal wszystkich kandydatów z tzw. listy krajowej, obejmującej większość przywódców reżimu. W wyniku wyborów czerwcowych Polska stała się pierwszym państwem tzw. bloku wschodniego, w którym przedstawiciele opozycji demokratycznej uzyskali realny wpływ na sprawowanie władzy. Wybory te są uznawane za moment przełomowy dla procesu przemian politycznych w Polsce, zapoczątkowały zdecydowane przyspieszenie transformacji ustrojowej.